

BỘ QUỐC PHÒNG

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: /TTr-BQP

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

TỜ TRÌNH**Dự án Luật tham gia lực lượng gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc**

Kính gửi: Chính phủ.

Thực hiện Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (sửa đổi, bổ sung một số điều năm 2020); Nghị quyết số 129/2024/QH15 ngày 08/6/2024 của Quốc hội về Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025, điều chỉnh Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2024; Quyết định số 568/QĐ-TTg ngày 26/6/2024 của Thủ tướng Chính phủ phân công cơ quan chủ trì soạn thảo, thời hạn trình các dự án luật được điều chỉnh trong Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2024 và các dự án luật thuộc chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025, Bộ Quốc phòng kính trình Chính phủ Dự án Luật tham gia lực lượng gìn giữ hoà bình của Liên hợp quốc với những nội dung cơ bản như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH LUẬT**1. Cơ sở chính trị và pháp lý**

Theo quy định tại Điều 64 Hiến pháp năm 2013: “Nhà nước củng cố và tăng cường nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân mà nòng cốt là lực lượng vũ trang nhân dân; phát huy sức mạnh tổng hợp của đất nước để bảo vệ vững chắc Tổ quốc, góp phần bảo vệ hòa bình ở khu vực và trên thế giới.”; Điều 65 quy định: “Lực lượng vũ trang nhân dân tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, Nhân dân, với Đảng và Nhà nước, có nhiệm vụ bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội; bảo vệ Nhân dân, Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa; cùng toàn dân xây dựng đất nước và thực hiện nghĩa vụ quốc tế.”; Điều 89 quy định: “Hội đồng Quốc phòng và An ninh trình Quốc hội quyết định tình trạng chiến tranh, trường hợp Quốc hội không thể họp được thì trình Ủy ban thường vụ Quốc hội quyết định; động viên mọi lực lượng và khả năng của đất nước để bảo vệ Tổ quốc; thực hiện những nhiệm vụ, quyền hạn đặc biệt do Quốc hội giao trong trường hợp có chiến tranh; quyết định việc lực lượng vũ trang nhân dân tham gia hoạt động góp phần bảo vệ hòa bình ở khu vực và trên thế giới”. Quy định tại Hiến pháp năm 2013 là một trong những cơ sở chính trị, pháp lý quan trọng để cử các lực lượng vũ trang của Việt Nam tham gia hoạt động gìn giữ hoà bình Liên hợp quốc (sau đây viết tắt là GGHB LHQ).

Thế chế hoá quy định của Hiến pháp năm 2013, Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo để hoàn thiện thể chế, xây dựng cơ chế, chính sách nhằm tạo hành lang pháp lý cho hoạt động tham gia GGHB LHQ của Việt Nam, cụ thể:

- Ngày 23/11/2012, Bộ Chính trị thông qua “Đề án Tổng thể về việc Việt Nam tham gia hoạt động gìn giữ hoà bình Liên hợp quốc”, trên cơ sở đó, ngày 05/12/2013, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt “Đề án Quân đội nhân dân Việt Nam tham gia hoạt động gìn giữ hoà bình Liên hợp quốc giai đoạn 2014 - 2020 và những năm tiếp theo” của Bộ Quốc phòng và ngày 30/10/2013 phê duyệt “Đề án Công an nhân dân Việt Nam tham gia hoạt động gìn giữ hoà bình Liên hợp quốc giai đoạn 2014 - 2020 và những năm tiếp theo” của Bộ Công an.

- Tại Công văn số 4387-CV/VPTW ngày 14/7/2017 của Văn phòng Trung ương Đảng thông báo ý kiến chỉ đạo của Bộ Chính trị, theo đó: (1) Đồng ý chủ trương để Bộ Quốc phòng triển khai Bệnh viện dã chiến cấp 2 và Đội Công binh tham gia hoạt động GGHB LHQ; (2) Giao Ban cán sự đảng Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo: Nghiên cứu đề xuất xây dựng văn bản pháp lý của Quốc hội về việc Việt Nam tham gia hoạt động GGHB LHQ; (3) Bổ sung ngân sách riêng hằng năm để bảo đảm cho các nhiệm vụ thường xuyên của Bộ Quốc phòng trong quá trình làm nhiệm vụ GGHB của LHQ.

- Ngày 30/10/2020, Bộ Chính trị đã ban hành Quy định số 241-QĐ/TW quy định về thẩm quyền, quy trình cử, điều chỉnh, rút lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ.

- Ngày 13/11/2020, Quốc hội khoá XIV đã thông qua Nghị quyết số 130/2020/QH14 về tham gia lực lượng GGHB của LHQ (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 130/2020/QH14), nhằm thể chế hóa đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước và các điều ước quốc tế có liên quan mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên liên quan đến hoạt động GGHB LHQ.

Việc Đảng, Nhà nước có các văn bản chỉ đạo, Quốc hội thông qua Nghị quyết số 130/2020/QH14 là bước tiến quan trọng trong công tác lập pháp của Nhà nước, tạo cơ sở pháp lý để cử các lực lượng vũ trang của Việt Nam tham gia hoạt động GGHB LHQ. Đồng thời, cũng thể hiện thiện chí của Việt Nam trong việc thực hiện những cam kết quốc tế về GGHB LHQ mà Việt Nam đã tham gia, ký kết và tuyên bố, thể hiện trách nhiệm của Việt Nam trong đóng góp vào sự nghiệp duy trì hòa bình và an ninh trong khu vực và trên thế giới, như: (1) Tuyên bố của Việt Nam ngày 31/5/2013, tại Đối thoại Shang-ri La (Diễn đàn An ninh châu Á) tổ chức tại Xinh-ga-po, Việt Nam quyết định tham gia hoạt động GGHB LHQ, trước hết là trong các lĩnh vực Công binh, Quân y, Quan sát viên Quân sự; (2) Tuyên bố ngày 28/9/2015, trong khuôn khổ Khóa họp 70 của Đại Hội đồng LHQ về Hội nghị Thượng đỉnh hoạt động GGHB

LHQ: Việt Nam sẽ sớm cử Bệnh viện dã chiến cấp 2 và Đơn vị công binh, đồng thời tiếp tục cử các sĩ quan liên lạc, sĩ quan tham mưu tham gia các hoạt động GGHB LHQ; (3) Bản ghi nhớ số DFS/UNMISS/VIE ngày 26/9/2018 giữa Chính phủ Việt Nam và LHQ về đóng góp nguồn lực Bệnh viện dã chiến cấp 2 tới Phái bộ UNMISS tại Nam Xu-đăng; (4) Bản ghi nhớ số DFS-MOU-UNISFA-VNM-200708-1 ngày 01/6/2022 giữa Chính phủ Việt Nam và LHQ về đóng góp nguồn lực Đội Công binh tới Phái bộ UNISFA tại khu vực Abyei.

Để tiếp tục thể chế hoá đầy đủ quy định của Hiến pháp năm 2013, các văn bản chỉ đạo của Đảng và thực hiện các cam kết quốc tế về GGHB LHQ mà Việt Nam là thành viên, cần thiết phải nghiên cứu, xây dựng văn bản quy phạm pháp luật ở tầm luật để quy định về tham gia lực lượng GGHB của LHQ.

Ngày 05/01/2024, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 05/NQ-CP về phiên họp chuyên đề về xây dựng pháp luật tháng 12, đã thông qua đề nghị xây dựng Luật tham gia lực lượng GGHB của LHQ.

Ngày 08/6/2024, Quốc hội thông qua Nghị quyết số 129/2024/QH15 về Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025, điều chỉnh Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2024, trong đó đã đưa dự án Luật tham gia lực lượng GGHB của LHQ vào Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025, trình Quốc hội cho ý kiến tại Kỳ họp thứ 9 và thông qua tại Kỳ họp thứ 10.

2. Cơ sở thực tiễn

Hoạt động GGHB LHQ, thể hiện dưới hình thức các Phái bộ được LHQ cử đến các khu vực đã tạm dừng xung đột hoặc đã có thỏa thuận hòa bình để gìn giữ hòa bình tại các khu vực này, là cơ chế đặc biệt trong khuôn khổ LHQ dựa vào nguồn lực và lực lượng do các nước thành viên đóng góp, đặt dưới sự chỉ huy của LHQ thể theo những quy định về an ninh tập thể của Hiến chương LHQ. Kể từ khi triển khai hoạt động GGHB lần đầu tiên năm 1948, đến nay LHQ đã triển khai 71 Phái bộ GGHB LHQ trên khắp thế giới. Tính đến tháng 8 năm 2023, có tất cả 14 Phái bộ GGHB của LHQ đang được triển khai với tổng số gần 103.200 nhân viên; trên 120 trong số 193 quốc gia thành viên LHQ đã và đang cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ. Là một thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế, Việt Nam đã tích cực, chủ động trong việc tham gia hoạt động GGHB LHQ.

Để triển khai thực hiện, Quốc hội, Chính phủ, Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và các Bộ, ngành đã ban hành nhiều văn bản quy phạm pháp luật để tạo cơ sở pháp lý cho việc thực hiện. Kết quả, từ năm 1996, Việt Nam đã tham gia đóng góp một phần nghĩa vụ tài chính hằng năm cho hoạt động GGHB LHQ. Từ tháng 6/2014, Việt Nam chính thức cử lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ. Đến nay, Việt Nam đã cử 812 lượt sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp (trong đó có 12 sĩ quan Công an) đi thực hiện nhiệm vụ GGHB LHQ tại Phái bộ

UNMISS (Nam Xu-dăng), Phái bộ MINUSCA (Cộng hòa Trung Phi), Phái bộ UNISFA (khu vực Abyei), Phái bộ EUTM RCA (Phái bộ huấn luyện của Liên minh châu Âu tại Trung Phi) và Trụ sở LHQ, cả hình thức cá nhân (sĩ quan tham mưu quân sự, huấn luyện, trang bị; sĩ quan liên lạc; quan sát viên quân sự; sĩ quan điều phối quân - dân sự; sĩ quan truyền thông; sĩ quan quân lương, sĩ quan cảnh sát cá nhân tại Phái bộ, chuyên gia cảnh sát tại Trụ sở LHQ;...) và hình thức đơn vị (Bệnh viện dã chiến cấp 2 với 63 quân nhân; Đội Công binh với 184 quân nhân). Các lực lượng Việt Nam đã và đang hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, được Lãnh đạo LHQ, Chỉ huy Phái bộ, Chính quyền nước sở tại và cộng đồng quốc tế đánh giá cao; góp phần thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và phát triển, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; thể hiện Việt Nam là một thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế; nâng cao hơn nữa uy tín, vị thế của Việt Nam, đóng góp vào chiến lược bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, ngay từ trong thời bình.

Bên cạnh những kết quả đạt được, quá trình triển khai thực hiện nhiệm vụ tham gia lực lượng GGHB của LHQ thời gian qua đã phát sinh những hạn chế, bất cập trong công tác tổ chức xây dựng lực lượng; cơ chế, quy trình triển khai lực lượng tham gia lực lượng GGHB của LHQ chưa đầy đủ, chặt chẽ; công tác bảo đảm nguồn lực, tài chính, chế độ, chính sách chưa đáp ứng được tình hình thực tiễn; công tác bồi thường thiệt hại chưa có cơ chế xử lý;... Những hạn chế, bất cập này xuất phát chủ yếu từ việc thiếu cơ chế, chính sách, hành lang pháp lý chưa đầy đủ, chưa đáp ứng được tình hình thực tế của công tác tham gia lực lượng GGHB của LHQ. Mặc dù Hiến pháp năm 2013 đã quy định chủ trương về việc “tham gia hoạt động góp phần bảo vệ hòa bình ở khu vực và trên thế giới”, tuy nhiên Nghị quyết số 130/2020/QH14 chưa thể chế hoá đầy đủ quy định của Hiến pháp, chưa có các quy định về: phạm vi tham gia lực lượng GGHB của LHQ; quy trình triển khai lực lượng; trách nhiệm của các cơ quan nhà nước; chế độ, chính sách đối với lực lượng tham gia lực lượng GGHB của LHQ; công tác đảm bảo cho hoạt động GGHB LHQ; chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức của các cơ quan quản lý, chỉ huy, chỉ đạo, điều hành lực lượng tham gia lực lượng GGHB của LHQ. Nghị quyết số 130/2020/QH14 có quy định chức danh Chỉ huy trưởng lực lượng Việt Nam tại Phái bộ, tuy nhiên, trong quá trình thực hiện gặp khó khăn, bất cập khi chưa quy định rõ tiêu chí, tiêu chuẩn, chế độ, chính sách cho vị trí chức danh này.

Từ các lý do trên, việc xây dựng, ban hành Luật tham gia lực lượng GGHB của LHQ là cần thiết, không chỉ đảm bảo tạo hành lang pháp lý đầy đủ, vững chắc, lâu dài, ổn định cho việc triển khai lực lượng tham gia lực lượng GGHB của LHQ, mà còn củng cố sự đồng thuận chính trị và sự ủng hộ của xã hội đối với chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, đóng góp vào sứ mệnh cao cả của LHQ là GGHB thế giới.

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG LUẬT

1. Mục tiêu

Việc xây dựng Luật tham gia lực lượng GGHB của LHQ nhằm hoàn thiện khuôn khổ pháp lý về việc Việt Nam tham gia hoạt động GGHB LHQ; kịp thời thể chế hoá đầy đủ đường lối, chủ trương của Đảng, Hiến pháp, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên; khắc phục những tồn tại, hạn chế của quy định hiện hành; nâng cao hiệu quả quản lý, chỉ huy, chỉ đạo, điều hành, thực hiện nhiệm vụ; đảm bảo hợp lý chế độ, chính sách; rút ngắn quy trình, thủ tục pháp lý trong việc cử, điều chỉnh, rút lực lượng, nhất là rút lực lượng trong trường hợp khẩn cấp; xử lý những vấn đề phát sinh tại địa bàn.

2. Quan điểm

Thứ nhất, thể chế hóa đầy đủ chủ trương, quan điểm của Đảng về nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, nhiệm vụ quốc phòng, an ninh nêu trong Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII; Nghị quyết Trung ương 8 (khóa IX) về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Quán triệt đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế; nâng cao vị thế đất nước; vì lợi ích quốc gia, dân tộc, phù hợp với đường lối, chủ trương của Đảng về hội nhập quốc tế, trong đó có chủ trương “Tăng cường, nâng cao năng lực tham gia hoạt động GGHB LHQ” nêu tại Nghị quyết số 34-NQ/TW ngày 09/01/2023 của Bộ Chính trị về một số định hướng, chủ trương lớn triển khai đường lối đối ngoại Đại hội XIII của Đảng.

Thứ hai, đảm bảo quy định phù hợp với quy định của Hiến chương LHQ, các điều ước và thỏa thuận quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên.

Thứ ba, bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, thống nhất của Luật với hệ thống pháp luật Việt Nam; bảo đảm tính khả thi, ổn định của Luật, phù hợp với điều kiện chính trị, kinh tế, xã hội của Việt Nam.

Thứ tư, bám sát 03 nhóm chính sách trong Đề nghị xây dựng Luật tham gia lực lượng GGHB của LHQ đã được Chính phủ, Quốc hội thông qua để quy phạm hóa tại dự thảo Luật. Bảo đảm hiệu quả, thống nhất công tác quản lý nhà nước về việc Việt Nam tham gia hoạt động GGHB LHQ.

Thứ năm, việc xây dựng dự án Luật được tiến hành trên cơ sở tổng kết thực tiễn trong những năm qua; kế thừa, phát triển các quy định đã được thực tiễn kiểm nghiệm đang phù hợp tại Nghị quyết số 130/2020/QH14 về tham gia lực lượng GGHB của LHQ; khắc phục những hạn chế, bất cập, tạo hành lang pháp lý đầy đủ cho việc triển khai thực hiện tham gia GGHB của LHQ trên thực tế.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ ÁN LUẬT

Việc soạn thảo dự án Luật tham gia lực lượng GGHB của LHQ đã được tiến hành theo đúng trình tự, thủ tục quy định tại Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật, cụ thể như sau:

1. Thành lập Ban Soạn thảo, Tổ Biên tập với sự tham gia của đại diện các Bộ, ngành Trung ương, cơ quan địa phương và các chuyên gia, nhà khoa học;

2. Rà soát, tổ chức tổng kết, đánh giá việc thực hiện Nghị quyết số 130/2020/QH14 và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan; nghiên cứu pháp luật về tham gia lực lượng GGHB của LHQ của một số nước;

3. Tổ chức các hoạt động phục vụ cho việc nghiên cứu xây dựng dự án Luật, tổ chức nhiều cuộc tọa đàm, hội thảo với các chuyên gia về các nội dung của dự án Luật; các hoạt động khảo sát trong nước;

4. Tổ chức lấy ý kiến các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan để xây dựng, hoàn thiện dự án Luật: đăng tải hồ sơ dự án Luật trên Cổng thông tin điện tử của Chính phủ, Bộ Quốc phòng để lấy ý kiến rộng rãi; gửi lấy ý kiến bằng văn bản của các bộ, ngành, địa phương và cơ quan, tổ chức liên quan. Các ý kiến đóng góp đã được Ban soạn thảo nghiên cứu, tiếp thu để chỉnh lý, hoàn thiện dự án Luật.

5. Ngày...../...../2024, Hội đồng thẩm định Bộ Tư pháp đã họp để tiến hành thẩm định dự án Luật. Trên cơ sở ý kiến thẩm định, Bộ Quốc phòng đã chỉnh lý, hoàn thiện dự thảo Luật và các tài liệu kèm theo để trình Chính phủ xem xét, thông qua dự án Luật để trình Quốc hội.

IV. PHẠM VI ĐIỀU CHỈNH, BỐ CỤC CỦA DỰ THẢO LUẬT

1. Phạm vi điều chỉnh

Luật quy định về nguyên tắc, hình thức, lĩnh vực, lực lượng, xây dựng, triển khai lực lượng, bảo đảm nguồn lực, chế độ, chính sách và quản lý Nhà nước đối với việc tham gia lực lượng GGHB của LHQ.

2. Bố cục

Với phạm vi điều chỉnh như trên, bố cục của dự thảo Luật gồm 06 chương, 40 Điều. Cụ thể như sau:

Chương I. Những quy định chung (gồm 08 Điều: Từ Điều 1 đến Điều 8);

Chương II. Xây dựng, triển khai lực lượng (gồm 20 Điều: Từ Điều 9 đến Điều 26);

Chương III. Công tác bảo đảm và chế độ, chính sách (gồm 05 Điều: Từ Điều 29 đến Điều 31);

Chương IV. Hợp tác quốc tế về GGHB LHQ (gồm 03 Điều: Điều 32 và Điều 34);

Chương V. Quản lý Nhà nước (gồm 05 Điều: Từ Điều 35 đến Điều 39);

Chương VI. Điều khoản thi hành (gồm 01 Điều: Điều 40).

V. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO LUẬT

Trên cơ sở quan điểm chỉ đạo nêu tại Mục II.2 Tờ trình, Dự án Luật cụ thể hóa 03 chính sách trong đề nghị xây dựng Luật đã được Chính phủ thông qua, trình Quốc hội. Sau đây là những nội dung cơ bản của Dự thảo Luật:

1. Những quy định chung (Chương I)

Trên cơ sở kế thừa các quy định tại Chương I Nghị quyết số 130/2020/QH14, dự thảo đã sửa đổi, bổ sung thêm một số các quy định mới mang tính nguyên tắc tại Chương này, cụ thể:

- Sửa đổi, bổ sung quy định về giải thích từ ngữ tại Điều 3, theo đó, đối với các khái niệm đã được quy định tại Nghị quyết số 130/2020/QH14 được chỉnh lý để đảm bảo đầy đủ, rõ nghĩa hơn, đồng thời bổ sung nội dung giải thích từ ngữ đối với các khái niệm về trường hợp khẩn cấp.

- Bổ sung quy định về các hành vi bị nghiêm cấm khi tham gia lực lượng GGHB của LHQ tại Điều 8.

2. Xây dựng, triển khai lực lượng (Chương II)

Cơ bản kế thừa các quy định tại Nghị quyết số 130/2020/QH14, đồng thời luật hoá một số quy định về nhiệm vụ, quyền hạn của Chỉ huy trưởng Lực lượng Việt Nam tại Phái bộ và quy định về màu sắc, dấu hiệu nhận biết trang bị, phương tiện của lực lượng Việt Nam tham gia hoạt động GGHB LHQ được quy định tại Nghị định số 61/2021/NĐ-CP ngày 25/06/2021 quy định chi tiết một số điều Nghị quyết 130/2020/QH14 của Quốc hội về tham gia lực lượng GGHB của LHQ. Bên cạnh đó, dự thảo Luật đã sửa đổi, bổ sung các quy định tại Chương II để quy định cụ thể các nội dung chưa có trong quy định hiện nay, cụ thể:

- Mục 1 về xây dựng lực lượng với 10 điều, bên cạnh việc kế thừa quy định về xây dựng lực lượng, dự thảo Luật đã sửa đổi, bổ sung các quy định về: Lực lượng Việt Nam tham gia lực lượng GGHB của LHQ, trách nhiệm, quyền hạn của lực lượng Việt Nam tham gia lực lượng GGHB của LHQ; Xây dựng lực lượng; Tuyển chọn lực lượng; Thành lập đơn vị tham gia lực lượng; Đào tạo, huấn luyện lực lượng; Ngày truyền thống của lực lượng; quy định cụ thể hơn về trang phục, màu sắc, phù hiệu, dấu hiệu nhận biết lực lượng Việt Nam trong

từng trường hợp; dấu hiệu nhận biết trang bị, phương tiện của lực lượng Việt Nam tham gia hoạt động GGHB LHQ trong từng hoàn cảnh cụ thể.

- Mục 2 về chỉ đạo, chỉ huy, quản lý, điều hành gồm 03 điều, quy định về chỉ đạo, chỉ huy, quản lý và điều hành lực lượng Việt Nam; nhiệm vụ, quyền hạn của các cá nhân, tổ chức tham gia lực lượng GGHB của LHQ. Dự thảo luật cơ bản kế thừa quy định tại Nghị quyết số 130/2020/QH14 và Nghị định số 61/2021/NĐ-CP, đồng thời bổ sung quy định cụ thể hơn về hệ thống chỉ đạo, chỉ huy, quản lý; về điều kiện của Chỉ huy trưởng; thẩm quyền bổ nhiệm, miễn nhiệm, cách chức Chỉ huy trưởng lực lượng Việt Nam tham gia GGHB LHQ tại Phái bộ đảm bảo thống nhất, phù hợp với quy định của Luật Sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam và Luật Công an nhân dân.

- Mục 3 về triển khai lực lượng gồm 05 điều, trên cơ sở kế thừa quy định tại Nghị quyết số 130/2020/QH14 về thẩm quyền và quy trình triển khai lực lượng Việt Nam, dự thảo luật luật hóa quy định tại Nghị định số 61/2021/NĐ-CP ngày 25/6/2021 quy định chi tiết một số điều Nghị quyết 130/2020/QH14 của Quốc hội về tham gia lực lượng GGHB của LHQ trong đó có quy định về quy trình thực hiện cử mới, cử thay thế và rút lực lượng để đảm bảo luật hóa tối đa các quy định đã rõ; bổ sung quy định về rút lực lượng trong trường hợp khẩn cấp.

Theo quy định tại Điều 89 Hiến pháp năm 2013 thì “*Hội đồng quốc phòng và an ninh quyết định việc lực lượng vũ trang nhân dân tham gia hoạt động góp phần bảo vệ hòa bình ở khu vực và trên thế giới.*”. Như vậy, việc quyết định rút lực lượng cũng sẽ thuộc thẩm quyền của Hội đồng Quốc phòng và An ninh. Theo quy định tại Điều 88 Hiến pháp năm 2013 thì Chủ tịch nước là người thống lĩnh lực lượng vũ trang nhân dân, giữ chức Chủ tịch Hội đồng Quốc phòng và An ninh, tuy nhiên tại Điều 88 không quy định Chủ tịch nước thay mặt Hội đồng Quốc phòng và An ninh quyết định việc tham gia hay rút lực lượng. Thực tế thực hiện quy trình như hiện nay thời gian thực hiện tương đối dài và qua nhiều thủ tục, do đó, trong trường hợp cấp bách sẽ không đảm bảo thời gian quyết định rút lực lượng. Để bảo đảm tính mạng, sức khỏe, trang thiết bị của cán bộ, chiến sĩ tham gia lực lượng GGHB của LHQ trong trường hợp khẩn cấp, dự thảo Luật quy định trong một số trường hợp khẩn cấp, Hội đồng Quốc phòng và An ninh giao quyền quyết định cho Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, Bộ trưởng Bộ Công an xem xét quyết định.

3. Về công tác bảo đảm và chế độ, chính sách (chương III) gồm 05 điều, dự thảo Luật kế thừa những nội dung về chế độ, chính sách đã được quy định tại Nghị quyết số 130/2020/QH14 và Nghị định số 162/2016/NĐ-CP, đồng thời dự thảo Luật bổ sung các quy định về cơ chế đặc thù bảo đảm mua sắm hàng hóa,

trang bị phục vụ triển khai lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ được kịp thời, đáp ứng yêu cầu của LHQ; bảo đảm chế độ, chính sách cho các đối tượng được hưởng như Chỉ huy trưởng lực lượng Việt Nam tại các phái bộ,...; quy định cụ thể các chế độ, chính sách được hưởng (ưu tiên nữ,...); Quy định sử dụng tiền bồi hoàn do LHQ chi trả.

4. Về hợp tác quốc tế về gìn giữ hòa bình liên hợp quốc (Chương IV) gồm 03 điều, đây là nội dung mới so với quy định tại Nghị quyết số 130/2020/QH14, theo đó, dự thảo Luật quy định về nguyên tắc, nội dung và hình thức hợp tác quốc tế trong hoạt động GGHB của LHQ. Thực tế, thời gian qua, Nghị quyết số 130/2020/QH14 chưa có quy định về hợp tác quốc tế trong hoạt động GGHB của LHQ, tuy nhiên, việc hợp tác quốc tế vẫn được Bộ Quốc phòng, Bộ Công an triển khai thực hiện trên cơ sở quy định của pháp luật có liên quan như: Hợp tác về đào tạo, bồi dưỡng; trao đổi chuyên môn, nghiệp vụ; tổ chức hợp tác huấn luyện;... Với tính chất đặc thù của hoạt động gìn giữ hoà bình của LHQ, tham gia vào tổ chức quốc tế thì việc hợp tác quốc tế để trao đổi kinh nghiệm, bồi dưỡng, đào tạo, hỗ trợ các trang thiết bị;... là thực sự cần thiết, đồng thời thông qua hoạt động hợp tác quốc tế sẽ góp phần nâng cao vị thế, vai trò của Việt Nam trong hoạt động GGHB của LHQ với bạn bè quốc tế.

6. Về quản lý nhà nước (Chương V), Điều khoản thi hành (Chương VI)

- Dự thảo Luật kế thừa các quy định tại Nghị quyết số 130/2020/QH14 về nội dung quản lý nhà nước, trách nhiệm quản lý nhà nước, trách nhiệm của Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và các bộ, ngành có liên quan trong hoạt động tham gia lực lượng GGHB của LHQ.

- Dự thảo Luật quy định thời điểm có hiệu lực của Luật Tham gia lực lượng GGHB của LHQ và thời điểm Nghị quyết số 130/2020/QH14 ngày 13/11/2020 hết hiệu lực.

VI. DỰ KIẾN NGUỒN LỰC, ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM CHO VIỆC THI HÀNH LUẬT SAU KHI ĐƯỢC THÔNG QUA

1. Dự kiến nguồn lực

a) Nguồn lực về nhân sự để triển khai thực hiện nhiệm vụ GGHB LHQ

Nguồn nhân lực tham gia hoạt động GGHB LHQ từ các cơ quan, đơn vị trong Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và các cơ quan, tổ chức thuộc Chính phủ được tập hợp, huấn luyện, đào tạo và cử đi làm nhiệm vụ; sau khi hoàn thành nhiệm vụ, được điều động về cơ quan, đơn vị cũ công tác hoặc điều động theo yêu cầu nhiệm vụ. Như vậy, việc triển khai lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ không làm phát sinh tổ chức trung gian, không làm tăng biên chế.

Các Ban, Bộ, ngành, theo chức năng nhiệm vụ, hỗ trợ các hoạt động chuẩn bị, triển khai; chỉ huy điều hành lực lượng tại địa bàn; quản lý, điều động lực lượng sau khi hoàn thành nhiệm vụ GGHB LHQ.

b) Nguồn lực về tài chính

Kinh phí đảm bảo cho việc tham gia hoạt động GGHB LHQ lấy từ nguồn ngân sách nhà nước được giao cho Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và các cơ quan, tổ chức thuộc Chính phủ có lực lượng trực tiếp tham gia hoạt động GGHB LHQ. Hiện tại, nguồn ngân sách trên được Bộ Quốc phòng quy định gồm các mục chi cho các nhiệm vụ chuẩn bị triển khai lực lượng GGHB của LHQ (chi phí đoàn ra, đoàn vào; chi phí bảo quản sửa chữa trang bị GGHB; chi phí nghiệp vụ GGHB; chi phí huấn luyện nghiệp vụ GGHB; chi phí mua sắm trang thiết bị GGHB). Ngoài ra, còn lấy từ các nguồn hỗ trợ của cộng đồng trong nước và quốc tế (hỗ trợ cơ sở vật chất, trang thiết bị, đào tạo... cho hoạt động GGHB LHQ).

Thực tế, LHQ chi trả mọi chi phí chính (trợ cấp tối thiểu, tiền ăn, ở, chi phí liên quan đến khí tài, phương tiện vận chuyển...) và bồi thường các thiết bị hư hỏng và thiệt hại về người. Tuy nhiên, để làm tốt công tác chuẩn bị cho việc triển khai lực lượng tham gia hoạt động GGHB LHQ, cần bố trí nguồn ngân sách cũng như tạm ứng trước các chi phí cần thiết và yêu cầu LHQ bồi hoàn sau.

Kinh phí bồi hoàn của LHQ là một nguồn thu, bổ sung vào ngân sách nhà nước và được quản lý, sử dụng theo đúng quy định của Luật ngân sách nhà nước.

2. Về điều kiện đảm bảo cho việc thi hành Luật

a) Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội và các cơ quan của Quốc hội giám sát việc thi hành Luật.

b) Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ

- Ban hành các văn bản quy định chi tiết thi hành Luật; đề nghị trình Quốc hội sửa đổi, bổ sung các luật có liên quan để đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ của hệ thống pháp luật.

- Tổ chức triển khai thi hành Luật và văn bản quy định chi tiết thi hành Luật.

c) Các Ban, Bộ, ngành

- Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và các Ban, Bộ, ngành liên quan rà soát, đề xuất cấp có thẩm quyền ban hành hoặc ban hành văn bản để triển khai thi hành Luật, bảo đảm tính đầy đủ, thống nhất của hệ thống pháp luật và tương thích với pháp luật quốc tế.

- Các Ban, Bộ, ngành trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm phối hợp thực hiện quản lý nhà nước về việc Việt Nam tham gia hoạt động GGHB LHQ.

VII. VỀ NỘI DUNG CÒN CÓ Ý KIẾN KHÁC NHAU VÀ BÁO CÁO ĐỀ XUẤT

-

-

VIII. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CẦN XIN Ý KIẾN

-

Trên đây là Tờ trình về dự án Luật Tham gia lực lượng gìn giữ hoà bình của Liên hợp quốc, Bộ Quốc phòng kính trình Chính phủ xem xét, cho ý kiến./.

Nơi nhận:

- Như trên⁽²⁰⁾;
- Đ/c Bộ trưởng (đề b/c);
- Đ/c Thứ trưởng Hoàng Xuân Chiến;
- BTTM, TCCT;
- Cục GGHB Việt Nam;
- Vụ Pháp chế/BQP;
- Lưu: VT, GGHB. TC28.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Thượng tướng Hoàng Xuân Chiến